

Norsk psykologforening,
Fagetisk råd
Postboks 419 Sentrum
N-0103 OSLO

Klager

Innklaget psykolog

FER sak: 01/16K

Dato: 26.09.16

VEDR.: FAGETISK KLAGESAK 01/16

Fagetisk råd, Norsk psykologforening (FER) mottok klagen 27.04.16 og sluttbehandlet klagen i sitt møte 26.09.16.

Vedtak: *5.1.1.3 Brudd på de fagetiske prinsippene er godtgjort. Innklaget psykolog gis kollegial veiledning.*

Begrunnelsen for FERs vedtak er beskrevet nedenfor.

Saksgang

- 22.01.16   FER mottok brev fra klager med klage på Psykologforeningens medlem PP.
- 04.03.16   FER mottok tillegg til klage
- 30.03.16   FER sendte brev til innklaget psykolog der det orienteres om klagen
- 25.04.16.   FER vurderte henvendelsen i møte og vedtok å utrede saken som en fagetisk klagesak.
- 27.04.16   Innklaget psykolog ble tilskrevet med anmodning om innen fire uker å redegjøre for klagen under henvisning til spesielle punkter i ”Ethiske prinsipper for nordiske psykologer” (EPNP).
- 30.06.16   FER mottok redegjørelse fra innklagede psykolog.
- 30.06.16   Redegjørelsen ble sent til klager med anmodning om innen to uker å kommentere innklagedes redegjørelse.
- 08.07.16   FER mottok kommentar fra klager.
- 12.07.16   Kommentar fra klager ble sendt innklagede psykolog med to ukers frist til å komme med sluttkommentarer.
- 22.09.16   FER mottok sluttkommentar fra innklagede psykolog.
- 26.09.16   FER sluttbehandlet saken.

Oppsummering av tilsendt dokumentasjon

i) Klagers brev til FER

I sitt første brev til FER viser klager til at klager er part i en foreldretvistsak der den andre part er mor til felles barn. Innklagede psykolog opplyses å være mors psykolog. Klager har aldri møtt eller snakket med innklagede psykolog. Han reagerer på at innklagede, i egenskap av å være mors psykolog, uttaler seg om klagers personlighet og psykiske helse, både skriftlig og som vitne i lagmannsretten. Han viser i sin klage til formuleringer som «manipulerende, kontrollerende, kverulerende, invaderende, konfliktskapende og grenseløs» om klagers personlighet. Videre reagerer han på innklagedes skriftlige kommentarer til den sakkyndige rapporten utformet av annen psykolog, om at «en sakkyndig rapport burde inneholde en grundig utredning som utelukker at (klager) lider av en personlighetsforstyrrelse av narsissistisk karakter og/ eller dyssosial karakter.»

Klager stiller spørsmål til hvilket grunnlag innklagede har for å komme med disse uttalelsene. Han viser også i denne forbindelse til komparentopplysninger og vurderinger som står i motsetning til innklagedes vurderinger.

Vedlagt klagen er følgende dokumenter:

- Bekymringsmelding til barneverntjenesten fra helsestasjonen, der innklagede psykolog siteres
- Brev fra advokat til barneverntjenesten, der opplysninger korrigeres
- Vedlegg til mors anke, fra innklagede psykolog
- Rapport fra fars psykolog

ii) Relevante punkter i ”Etiske prinsipper for nordiske psykologer” (EPNP)

FER vurderte henvendelsen fra klager i møte 27.04.16 og vedtok å utrede saken som en fagetisk klagesak med henvisning til følgende punkter i EPNP:

Rådet bad om innklagede psykologs redegjørelse til klagen, som han hadde fått oversendt tidligere med spesiell henvisning til følgende punkt i ”Etiske prinsipper for nordiske psykologer”:

II.1 Respekt for personens rettigheter og verdighet

Psykologen viser respekt for og arbeider for å fremme utviklingen av hvert menneskes rettigheter, verdighet og integritet. Han/hun respekterer individets rett til privatliv, konfidensialitet, selvbestemmelse og autonomi, i samsvar med psykologens øvrige profesjonelle forpliktelser og med loven.

Respekt

Psykologen viser respekt for individets grunnleggende rettigheter, verdighet og integritet, og tilstreber å unngå at hans/hennes kunnskap anvendes på en måte som krenker, utnytter eller undertrykker individer.

Psykologen er oppmerksom på og respekterer den kunnskap, innsikt, erfaring og ekspertise som klienter, relevante tredje parter og allmennheten har og respekterer kollegers og andre yrkesgruppers særlige kompetanse, forpliktelser og ansvar.

Psykologen er oppmerksom på individuelle, rollemessige og kulturelle ulikheter basert på funksjonsnivå, kjønn, seksuell orientering, etnisk og nasjonal opprinnelse og tilhørighet, alder, religion, språk og sosioøkonomisk status, og på de begrensningene som ligger i egne kulturelle, klassemessige og kjønnsmessige forutsetninger.

Med henvisning til punktet Respekt, underpunktet respekt, bad FER innklagede om å gjøre rede for hvorfor han valgte å uttale seg som han gjorde, både i forhold til klager og i forhold til den sakkyndige som har utarbeidet rapporten i foreldretvistsaken.

II.2 Kompetanse

Psykologen bestreber seg på å utvikle og opprettholde høy faglig kompetanse i sitt arbeide. Psykologen tilstreber bevissthet om sine faglige og menneskelige sterke og svake sider, slik at han/hun realistisk kan vurdere med hvilken kompetanse han/hun kan påta seg oppgaver. Psykologen påtar seg kun de oppgaver, tilbyr kun de tjenester og bruker kun de metoder han/hun er kvalifisert til gjennom utdanning, trening og erfaring.

Etisk bevissthet

En forutsetning for en høy faglig kompetanse er at psykologen er oppmerksom på de fagetiske prinsippene, og integrerer etiske vurderinger i sin profesjonelle praksis.

Kompetansebegrensninger

Psykologen praktiserer innenfor de grensene for sin kompetanse som følger av utdanning, trening, erfaring og personlig styrke og begrensning, og søker profesjonell hjelp og støtte i vanskelige situasjoner.

Metodebegrensninger

Psykologen er oppmerksom på de begrensningene som ligger i metoder og framgangsmåter og de begrensningene som ut fra dette må legges på de konklusjonene som kan trekkes.

Psykologen viser spesiell varsomhet når han/hun anvender metoder, hjelpemidler og teknikker som ennå befinner seg på utprøvningsstadiet og som ikke tilfredsstillende vanlige metodekrav, eller som psykologen ennå ikke behersker fullt ut.

Med henvisning til punktet Kompetanse, samt underpunkter, bad FER innklagede psykolog om å gjøre rede for hvilket faglig grunnlag han hadde hatt for å beskrive klager slik han gjorde.

II. 3 Ansvar

Psykologen er oppmerksom på det profesjonelle og vitenskapelige ansvaret han/hun har overfor sine klienter og overfor den organisasjon og det samfunn som han/hun lever og arbeider i.

Psykologen unngår å gjøre skade og er ansvarlig for sine handlinger. Han/hun forsikrer seg så langt det er mulig om at hans/hennes tjenester ikke misbrukes.

Ansvar

Psykologen tar selvstendig ansvar for kvaliteten og konsekvensene av sitt arbeid, men er samtidig klar over at han/hun av andre oppleves som representant for sin yrkesgruppe.

Håndtering av etiske dilemmaer

Psykologen erkjenner at fagetiske dilemmaer forekommer, og at det er psykologens ansvar å klargjøre slike dilemmaer og rådføre seg med kolleger og/eller den

FER bad innklaget psykolog om å reflektere over på hvilken måte hans uttalelser påvirket de involverte, og hvilke konsekvenser dette kunne få for partene. FER bad innklagede om å reflektere over hvilke avveininger han gjorde seg når det gjaldt hans rolle og involvering i saken.

iii) Innklagedes redegjørelse.

I sin redegjørelse innleder innklagede psykolog med å avklare sin rolle i saken; som psykolog med sidegeskjeft som privatpraktiserende psykolog, der han traff sin klient; klagers ekskone. Innklagede psykolog oppsummerer deretter beskrivelsen hans klient gav av sin situasjon, der hun beskrev sin eksmann som skremmende, manipulerende, trakasserende, kverulerende, truende og tidvis voldelig. Han sier han opplevde sin klient som troverdig og opptatt av sønnens beste, som var det hun søkte råd for. Han sier videre at han vitnet i Tingretten både i 2014 og 2015, og i den forbindelse hadde satt seg inn i sakens dokumenter.

Til klagers påstand om at han har avgitt karakterbeskrivelser og kommet med uttalelser med diagnosekarakter, så benekter innklagede psykolog dette. Han sier at han med tydelighet hadde sagt fra om at hans informasjon kom fra samtaler med hans klient og gjennomgang av sakens dokumenter, men at det på bakgrunn av den totale informasjon fra hans side ble vurdert som nødvendig å utelukke en eventuell personlighetsforstyrrelse, som kunne ha betydning for omsorg for barnet. Innklagede sier at han vurderte det som uetisk å ikke gi uttrykk for sin bekymring. På bakgrunn av dette tok han kontakt med skolehelsetjenesten og oppfordret helsesøster og psykolog til å sende en bekymringsmelding til barnevernstjenesten, noe de gjorde.

Når det gjelder rapporten fra klagers(fars) behandler sier innklagede psykolog at han oppfatter at den er basert på tynt grunnlag, kun samtaler med klager, uten systematiske undersøkelser, personlighetstest eller innhenting av komparentopplysninger. Han stiller spørsmål ved at fars behandler og den sakkyndige deler kontorfellesskap.

Mht. kompetanse sier innklagede psykolog at han har bred teoretisk kunnskap om hva som vurderes som relevant av undersøkelser for å eventuelt ekskludere personlighetsforstyrrelser. Han sier videre at han har drøftet saken anonymt med andre fagpersoner, før han handlet som han gjorde.

Når det gjelder etisk bevissthet sier innklagede at han oppfatter at han ikke har gjort noe uetisk i denne saken.

Når det gjelder spørsmålet om metodebegrensninger bekrefter innklagede psykolog at han har sin informasjon fra samtaler med klagers ekskone, samt fra rettens dokumenter og vitnemål.

Innklagede oppgir avslutningsvis referanser som kan kontaktes for å støtte hans handlinger, vurderinger og engasjement i saken.

iv) Klagers kommentarer på innklagedes redegjørelse.

Som svar på redegjørelsen skriver klager at han stiller seg kritisk til det han opplever som at innklagede psykolog setter seg over den samlede kompetanse som tre sakkyndige, fastlege, en dommer og klagers behandler utgjør. Han sier videre at innklagede vitnet i retten og anbefalte

sterkt begrenset kontakt mellom barnet og far (klager), under tilsyn, og at det ble argumentert ved påstander om fars diagnoselignende karaktertrekk, dette uten å ha møtt eller snakket med klager.

Klager stiller seg kritisk til at innklagede psykolog anser mors forklaring som troverdig, uten å vurdere hennes psykiske tilstand, eller ta hensyn til at det kan forekomme feilaktige påstander om rus, vold, trakassering o.l. i en barnefordelingssak.

Klager sier det registreres at innklagede kritiserer hans (klagers) behandlers arbeidsmetodikk, mens han selv opererer etter same metodikk. Han viser her til at det ikke har fremkommet opplysninger om at innklagede har gjennomført personlighetstester av sin klient (mor til barnet). Klager sier at innklagede har valgt å ikke imøtekomme barneverntjenestens oppfordring om å utrede mors psykiske helsetilstand.

Klager stiller seg kritisk til at innklagede psykolog kontakter helsesøster og skolepsykolog for å få dem til å sende bekymringsmelding til barneverntjenesten. Klager mener at innklagede ikke kan se bort fra det faktum at han selv er ansatt i barnevernet i Bergen kommune. Innklagede viser etter klagers oppfatning dårlig skjønn mht. egen rolle i saken.

Når det gjelder det at klagers behandler og den sakkyndige deler kontorfellesskap, så har retten i flg. klager avklart forholdene rundt dette.

Klager ønsker å henstille innklagede psykolog til å distansere seg fra alle forhold som berører ham selv og hans sønn. Han ber innklagede om å fokusere på egen klient og vise varsomhet med å handle på klientens vegne.

Avslutningsvis ønsker klager å opplyse at han aldri har truffet psykologen ved skolehelsetjenesten.

v) Sluttkommentarer fra innklagede

I sine sluttkommentarer skriver innklagede at han ikke kan se at det fremkommer noe nytt i klagers kommentar til hans forklaring, utover det som allerede har vært gjort rede for. Innklagede psykolog sier at han ikke har satt sin egen vurdering over andre fagpersoners, men at han har stilt spørsmål ved den sakkyndiges arbeid.

Til klagers kommentar om at det savnes en personlighetsvurdering av den andre part i saken (mor), svarer innklagede at det ikke på noe tidspunkt i kontakten med hans klient fremkom noe som kunne indikere mistanke om personlighetsforstyrrelse, og at en slik utredning dermed ikke var aktuell.

Når det gjelder manglende imøtekommenhet til barnevernets oppfordring om å avgi rapport om mors psykiske helse, svarer innklagede psykolog at han på grunn av private omstendigheter kun hadde anledning til å gi informasjonen muntlig til saksbehandler.

Som forklaring på hvorfor han henvendte seg til kolleger i kommunen i forbindelse med bekymringsmelding til barnevernet, sier innklagede at han ønsket å få en annen fagpersons vurdering. Han begrunner henvendelsen til skolehelsetjenesten med den meldeplikt han har som psykolog, ved bekymring for et barn.

FERs vurdering og konklusjon

På bakgrunn av den fremlagte dokumentasjonen finner FER at det er godtgjort brudd på de fagetiske prinsippene for nordiske psykologer, på følgende punkter:

II.1 Respekt for personens rettigheter og verdighet, Respekt

II.2 Kompetanse, Etisk bevissthet, Metodebegrensninger

II.3 Ansvar, Håndtering av etiske dilemma.

FER oppfatter innklagedes redegjørelse som primært argumenterende om barnefordelingssakens innhold og vurderingsgrunnlag. Han reflekterer i liten grad over de fagetiske sidene ved sin egen rolle og vurderinger i saken.

Uten å ha fått et eksplisitt mandat, velger han å gi kritiske vurderinger av annen fagpersons arbeid. Dette oppfatter FER som manglende bevissthet rundt egen rolle.

Innklaget psykolog velger å ta i bruk sterke negativt ladete begreper om en person han ikke har hatt direkte kontakt med, uten å reflektere over konsekvensene av dette. FER stiller seg også kritisk til måten innklagede oppfyller sin meldeplikt på, ved å henvende seg til annen instans enn den som bekymringen skal meldes til (barneverntjenesten)

Vedtak: *5.1.1.3 Brudd på de fagetiske prinsippene er godtgjort. Innklaget psykolog gis kollegial veiledning.*

Dette brevet er å regne som kollegial veiledning.

Vedtak fattet av fagetisk råd kan ankes til psykologforeningens ankeutvalg for fagetiske klagesaker. Jmfør punkt 4.2.4 som kommer inn under saksgang og saksbehandling, påligger det den ankende part å begrunne hvilke(t) punkt(er) i fagetisk råds konklusjon det ankes på. Anken sendes Norsk Psykologforening sammen med fagetisk råd sin konklusjon og øvrige dokumenter i saken. En anke må være fremmet innen 3 måneder etter at fagetisk råd sin konklusjon er avgitt.

Med hilsen
Fagetisk råd
Norsk psykologforening
Gisken Holst, leder

for leder, Tove Beate Pedersen, sekretær FER

Kopi: Sentralstyret NPF, v/president Tor Levin Hofgaard